

Sygn. akt II USKP 59/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki (przewodniczący)

SSN Romuald Dalewski

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Olsztynie
o wypłatę emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 stycznia 2023 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 25 listopada 2020 r., sygn. akt III AUa 620/20,

**I. uchyla zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
oraz zmienia poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego
w Suwałkach z dnia 26 czerwca 2020 r., sygn. III U 550/19
w ten sposób, że oddala odwołanie;**

**II. zasądza od A. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w Olsztynie kwotę 240,00 (dwieście
czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z 26 czerwca 2020 r. zmienił zaskarżoną przez Ubezpieczonego A. P. decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie z dnia 5 kwietnia 2019 r. w ten sposób, że przyznał A. P. prawo do wypłaty świadczenia, obliczonego przy uwzględnieniu cywilnego stażu ubezpieczeniowego oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie na rzecz A. P. 180 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd I instancji ustalił, że A. P., urodzony 13 czerwca 1953 r., pełnił służbę w Wojsku Polskim od 25 października 1974 r. do 16 września 1975 r. i od 30 września 1976 r. do 28 lutego 2003 r. Decyzją z 1 kwietnia 2003 r. Wojskowe Biuro Emerytalne w Białymstoku przyznało A. P. prawo do emerytury wojskowej. Do wysługi emerytalnej zaliczono zatrudnienie: od 7 czerwca 1972 r. do 30 sierpnia 1972 r. w Okręgowej Spółdzielni M. w E.; od 12 czerwca 1973 r. do 30 sierpnia 1973 r. w Okręgowej Spółdzielni M. w E.; od 26 czerwca 1974 r. do 24 października 1974 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni „S.” w S., Oddział w E.; od 17 września 1975 r. do 31 sierpnia 1976 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni „S.” w S. Oddział w E. w wymiarze 1 roku 8 miesięcy i 26 dni oraz służbę wojskową od 25 października 1974 r. do 16 września 1975 r. i od 30 września 1976 r. do 28 lutego 2003 r. w wymiarze 27 lat 3 miesiące i 23 dni, łącznie 29 lat i 19 dni. Emerytura wyniosła 76,40% podstawy wymiaru, z tym, że ograniczono ją do 75% podstawy wymiaru według zasady nieprzekraczania 75%. Wypłata świadczenia była zawieszona do 28 lutego 2004 r. ze względu na pobranie jednorazowo uposażenia dwunastomiesięcznego. Następnie decyzją z 17 września 2003 r. Wojskowe Biuro Emerytalne w Białymstoku przyznało A. P. prawo do wojskowej renty inwalidzkiej dla inwalidy III grupy w wymiarze 40% podstawy wymiaru. Wypłata renty inwalidzkiej uległa zawieszeniu w związku ze zbiegiem z prawem do emerytury, które jest świadczeniem korzystniejszym. W tej samej dacie organ rentowy wydał zamienną decyzję o przyznaniu emerytury wojskowej. Wymiar emerytury uległ podwyższeniu z tytułu inwalidztwa w związku ze służbą o 15%. 5 listopada 2003 r. Wojskowe Biuro Emerytalne w Białymstoku wydało zamienną decyzję o przyznaniu emerytury wojskowej. Wymiar emerytury uległ podwyższeniu o okres skróconego

wypowiedzenia - wypłaconego odszkodowania (8 miesięcy) do 78,13% podstawy wymiaru oraz z tytułu inwalidztwa w związku ze służbą o 15%, łącznie do 93,13% podstawy wymiaru. Wymiar emerytury został ograniczony do 75%. Ustalono tą decyzją świadczenie emerytalne było waloryzowane. W trakcie pobierania wojskowego świadczenia emerytalnego, A. P. był zatrudniony w Urzędzie Gminy E. na stanowisku Wójta Gminy E. w okresie od 6 grudnia 2006 r. do 1 grudnia 2014 r. Wniosek o emeryturę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych złożył 6 lutego 2019 r. W dniu 5 kwietnia 2019 r. organ rentowy wydał decyzję przyznającą wnioskodawcy prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zewidencjonowanych na koncie, z uwzględnieniem waloryzacji, zsumowana z kwotą zwaloryzowanego kapitału początkowego i podzielona przez średnie dalsze trwanie życia. Jednocześnie zawieszono wypłatę świadczenia z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy powołał się na wykładnię przepisu art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z art. 15a ustawy o emeryturach wojskowych, jakiej dokonał Sąd Najwyższy w wyroku z 24 stycznia 2019 r. w sprawie I UK 426/17. Sąd I instancji wskazał, że odwołujący się nie miał możliwości włączenia okresów „cywilnego” stażu emerytalnego po zwolnieniu ze służby do algorytmu obliczenia wysokości emerytury wojskowej i uznał, że A. P. ma prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie. Zdaniem Sądu Okręgowego odpowiednio długa służba i wzrost emerytury z tytułu inwalidztwa wojskowego sprawiły, że - przy spłaszczeniu podstawy wymiaru emerytury wojskowej do maksymalnie 75% - „cywilne” okresy ubezpieczenia w żaden sposób nie zwiększały świadczenia. W takim przypadku ubezpieczony, jako emeryt wojskowy, niezależnie od swojej woli, nie ma prawnej możliwości skonsumowania w emeryturze wojskowej żadnego „cywilnego” okresu ubezpieczenia.

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Apelacyjny w Białymstoku, wyrokiem z dnia 25 listopada 2020 r. oddalił apelację oraz zasądził od organu rentowego na rzecz A. P. kwotę 240,00 zł – tytułem kosztów zastępstwa

procesowego za II instancję. Sąd Apelacyjny podzielił ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy w zakresie zastosowanych przepisów prawa materialnego. Sąd Apelacyjny, powołując się także na wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r. w sprawie I UK 426/17 stwierdził, że warunkiem, który zadecydował w tym konkretnym przypadku o uprzywilejowaniu żołnierza (poprzez pobieranie równoległe dwóch świadczeń), był brak możliwości uwzględniania w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu. W tych okolicznościach Sąd II instancji podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że A. P. ma prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie.

W skardze kasacyjnej z dnia 4 lutego 2021 r. pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25 listopada 2020 r. całości i wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i wydanie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, tj. zmianę wyroku Sądu I instancji i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym, wg norm przepisanych - ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku. Strona skarżąca podniosła zarzut naruszenia prawa materialnego - przepisu art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z przepisem art. 7 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin - poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że w sytuacji gdy brak jest możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu cywilnego stażu emerytalnego prawo do wypłaty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje ubezpieczonemu, który pobiera świadczenie przyznane w oparciu o ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, z tytułu służby wojskowej podjętej przed dniem 2 stycznia 1999 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się w pełni uzasadniona.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego dokonana została wykładnia art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, przesądzając o prawie do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego w sytuacji pobierania emerytury wojskowej. W uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 (LEX nr 3274620) Sąd Najwyższy przyjął, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru, obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm. w związku z art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.). W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy przypomniał, że w teorii prawa istnieje ugruntowane stanowisko odnośnie do reguł pierwszeństwa wykładni językowej. Ten kierunek akceptuje także judykatura Sądu Najwyższego i przyjmuje, że w państwie prawnym interpretator musi zawsze w pierwszym rzędzie brać pod uwagę językowe znaczenie tekstu prawnego. Jeśli zaś językowe znaczenie tekstu jest jasne, wówczas - zgodnie z zasadą *clara non sunt interpretanda* - nie ma potrzeby sięgania po inne, pozajęzykowe metody wykładni. W takim wypadku wykładnia pozajęzykowa może jedynie dodatkowo potwierdzać, a więc wzmacniać wyniki wykładni językowej wykładnią systemową czy funkcjonalną. Jeżeli jednak pojawiają się silne juredycznie argumenty przeciwstawne, które upoważniają do stosowania w sprawie pozajęzykowych reguł wykładni prawa, to tego rodzaju wnioskowanie również jest akceptowane w teorii prawa. Przyjmuje się bowiem, że nawet gdy rezultaty wykładni językowej są jasne, ale pozostają w zasadniczej sprzeczności z hierarchią wartości systemu prawa, to dopuszczalne są inne metody wykładni prawa. Sąd Najwyższy podkreślił, że występująca w dotychczasowym orzecnictwie kontrowersja wywołująca rozbieżność, a w konsekwencji powodująca poważne wątpliwości i kreująca to zagadnienie prawne, nie dotyczy wykładni całego art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, ale użytego w tym przepisie zwrotu: „emerytura (...)”

obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych”, który określa wyjątki od niewątpliwie obowiązującej w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasady prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka, zwanej też zasadą niekumulacji świadczeń.

W ocenie Sądu Najwyższego w powiększonym składzie, wykładnia będącego przedmiotem analizy zwrotu, dokonywana z uwzględnieniem reguł gramatycznych, musi prowadzić do wniosku, że uprawnione jest zarówno przyjęcie, że w art. 95 ust. 2 chodzi wyłącznie o odesłanie do zasad, a więc jedynie do sposobów obliczenia emerytury wojskowej określonych w art. 15a i art. 18e ustawy zaopatrzeniowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17), jak i uznanie, że owe zasady nie mogą abstrahować od dwóch odrębnych kręgów adresatów owych zasad, gdyż są one odnoszone tylko do nich, skoro unormowane w powołanych przepisach zasady obliczenia emerytur wojskowych dotyczą jedynie „żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.” oraz „żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r.” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13), natomiast z całą pewnością nie żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., gdyż zasady obliczania przysługującej im emerytury wojskowej określają art. 14 i art. 15 ustawy zaopatrzeniowej, przewidujące między innymi możliwość doliczenia do wysługi emerytalnej okresów „stażu cywilnego”. To drugie stanowisko zyskuje zresztą wsparcie w wykładni gramatycznej kontekstowej, która nakazuje odwołanie się do tekstu, którego część stanowi zwrot podlegający interpretacji (kontekstu), a zatem każe uwzględniać także miejsce (otoczenie), w którym ustawodawca ów zwrot umieścił. W świetle uregulowań zawartych w powołanych przepisach, wspólnym mianownikiem dla wszystkich wymienionych grup żołnierzy zawodowych jest natomiast tylko maksymalna i minimalna kwota emerytury, która nie może przekroczyć 75% podstawy jej wymiaru (art. 18 ust. 1 oraz art. 18h ust. 1), a także nie może być niższa od kwoty najniższej emerytury (art. 18 ust. 2 i 3 oraz art. 18h ust. 2), ale już nie przyjęte w nich reguły obliczania emerytury. Wątpliwości w ramach tej metody wykładni dotyczą również sposobu rozumienia art. 15a ustawy

zaopatrzeniowej w zakresie, w jakim co do samych zasad obliczenia emerytury przepis ten nakazuje stosować wyłącznie art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a-5, a co za tym idzie eliminuje możliwość uwzględnienia okresów „stażu cywilnego” zarówno poprzedzających służbę (art. 15 ust. 1), jak i przypadających po zwolnieniu ze służby (art. 14). Sąd Najwyższy wyraził przy tym pogląd, że interpretacja budzącego wątpliwości zwrotu, użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, przeprowadzona z uwzględnieniem językowych metod wykładniczych nie pozwala na uznanie, iż jego znaczenie jest na tyle jednoznaczne i jasne, że nie wymaga sięgnięcia do reguł pozajęzykowych. Przechodząc więc do wykładni systemowej, Sąd Najwyższy stwierdził, że może ona posłużyć potwierdzeniu obowiązywania w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasady prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka ubezpieczeniowego, zwanej też zasadą niekumulacji świadczeń.

W systemie powszechnym zasada ta znajduje potwierdzenie w regulacji art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, a także w art. 95 ust. 2 *in principio* tej ustawy, zgodnie z którym przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, to jest żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej.

Analogiczne przepisy znajdują się w ustawie zaopatrzeniowej (art. 7) oraz w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej

Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (także art. 7), które przewidują, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty w nich przewidzianych z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Zdaniem Sądu Najwyższego w powiększonym składzie, przy stosowaniu wykładni systemowej konieczne jest również sięgnięcie do kwestii temporalnych, które spowodowały, że doszło do zróżnicowania zasad obliczania emerytur wojskowych w zależności od daty powołania do służby. Sąd Najwyższy przypomniał, że na mocy pierwotnego brzmienia ustawy emerytalnej żołnierze zawodowi, którzy rozpoczęli służbę po dniu wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.), zostali włączeni do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, natomiast uprawnienia emerytalne żołnierzy pozostających w służbie w tym dniu były określone nadal przez przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób (art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej w jej pierwotnym brzmieniu). Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw wprowadziła jednak do systemu emerytalnego zmiany polegające na ponownym objęciu żołnierzy zawodowych, którzy wstąpili do służby po dniu 1 stycznia 1999 r., zaopatrzeniowym systemem emerytalnym oraz wyłączeniu ich z ubezpieczeń społecznych, co stanowiło „rewizję” rozwiązania uprzednio przyjętego przez ustawodawcę. Poczynając od dnia 1 października 2003 r., wszyscy żołnierze zawodowi są zatem objęci systemem zaopatrzeniowym, bez względu na datę podjęcia służby. Wejście w życie ustawy zmieniającej z dnia 23 lipca 2003 r. doprowadziło równocześnie do zróżnicowania zasad obliczania emerytur wojskowych w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, którzy służbę podjęli przed dniem 2 stycznia 2003 r. oraz poczynając od tego dnia. O ile bowiem ci pierwsi zachowali prawo do obliczenia wysokości emerytury wojskowej na dotychczasowych zasadach (art. 15 z uwzględnieniem art. 14 ustawy zaopatrzeniowej), o tyle dla tych drugich, to jest tych, którzy zostali powołani do służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., emerytura wojskowa wynosząca także 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby wzrastała „według zasad

określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a-5”, a zatem wzrost przysługującej im emerytury nie mógł już uwzględniać okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 ustawy oraz przypadających po zwolnieniu ze służby (art. 14 ustawy). Opisana regulacja wyraźnie wskazuje na to, że wskutek zmian dokonanych ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. doszło do wprowadzenia nowego modelu obliczania emerytur wojskowych dla „nowych” żołnierzy zawodowych, powołanych do służby po dniu 1 stycznia 1999 r., przy czym zmiany te miały obowiązywać na przyszłość i ziścić się w nie wcześniej niż po dniu 31 grudnia 2013 r., gdy pierwsi powołani do służby żołnierze zawodowi osiągną minimalny 15-letni okres tej służby. Tacy żołnierze już w chwili powołania ich do służby znali swoją sytuację prawną po osiągnięciu tego stażu. Wiedzieli między innymi, że wprowadzenie nie będą mogli uwzględnić sobie w stażu emerytalnym mającym wpływ zwiększenie świadczenia jakiegokolwiek stażu „cywilnego”, zarówno poprzedzającego służbę, jak i uzyskanego po zwolnieniu ze służby, jednakże z drugiej strony nabędą prawo do emerytury powszechnej, jeśli zdecydują się na podleganie ubezpieczeniom społecznym i zgromadzą kapitał składkowy, który zostanie „skonsumowany” po osiągnięciu przez nich powszechnego wieku emerytalnego bez względu na długość okresu opłacania składek.

Sąd Najwyższy uznał, że systemowa wykładnia użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej) ...” daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem

2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od dnia 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej.

Rezultat wykładni systemowej znajduje potwierdzenie również w wykładni funkcjonalnej (celowościowej) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej. Pośrednio na cel uregulowania zawartego w tym przepisie wskazują bowiem uzasadnienia projektów zmian ustawowych, z których wynika, że projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej w dniu 1 stycznia 1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd Najwyższy w powiększonym składzie podzielił także stanowisko wyrażone w wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17 (Legalis nr 1866677), zgodnie z którym dla analizy ukształtowanego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zbiegu świadczeń nie ma znaczenia art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż w odniesieniu do wynikającego z tego przepisu prawa do zabezpieczenia społecznego ustawodawca dysponuje dużą swobodą, co potwierdza powołane w wymienionym wyroku orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Uzupełniając Sąd Najwyższy stwierdził, że także Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzjach z dnia 11 grudnia 2018 r., nr 39247/12 (LEX nr 2626955) i nr 41178 (LEX nr 2627060) uznał uprawnienie państwa – strony Konwencji o ochronie prawa człowieka - do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego, w tym do wprowadzenia zasady wypłaty jednego świadczenia, w myśl której świadczeniobiorcy nie można przyznać jednocześnie dwóch świadczeń.

Podsumowując, Sąd Najwyższy w powiększonym składzie stanął na stanowisku, że budzący wątpliwości interpretacyjne zwrot „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej) ...” użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, wykładany z uwzględnieniem reguł gramatycznych, systemowych i

funkcjonalnych powinien być rozumiany jako odnoszący się tylko do żołnierzy, których emerytury są obliczane na podstawie tych przepisów, a zatem do żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej, odpowiednio po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2012 r.

Pogląd prawny wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r. (sygn. III UZP 7/21) znajduje zastosowanie także w rozstrzygnięciu niniejszej sprawy. Odmienna wykładnia powołanych przepisów dokonana przez Sąd Apelacyjny oraz przez Sąd Okręgowy przemawia za uwzględnieniem skargi kasacyjnej organu rentowego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, z mocy art. 398¹⁶ k.p.c., orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).